

APROBAT

În sedința Biroului permanent al
Camerei Deputaților

din data de 6.04.2016
Nr. 597

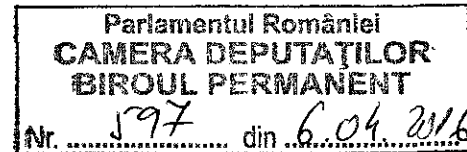
nr. ref 317

Parlamentul României
Camera Deputaților

Direcția Generală Afaceri Externe

tel. 021-414.1440

fax 021-312.0826

București, 24 martie 2016

Nr. 15c/385

INFORMARE

**privind vizita de în Republica Cehă a unei delegații a
Comisiei pentru administrație publică și amenajarea teritoriului**

9 - 12 martie 2016

În perioada 10-12 martie 2016, la invitația doamnei Milada Haliková, președintele Comisiei pentru Administrație Publică și Dezvoltare Regională din Camera Deputaților a R. Ceh, a avut loc vizita la Praga a unei delegații a Comisiei pentru administrație publică și amenajarea teritoriului din Camera Deputaților, conduse de domnul deputat **Paul Victor Dobre** (PNL), președintele comisiei. Din delegație au mai făcut parte domnul deputat **Laurențiu Nistor** (PSD), vicepreședinte al comisiei, domnul deputat **Ion Călin** (PSD), membru al comisiei, precum și doamna Carmen Gulin, consilier parlamentar la Direcția Generală Afaceri Externe, în calitate de secretar al delegației. Pe parcursul vizitei delegația parlamentară română a fost însoțită permanent de domnul Bogdan Neagu, însărcinată cu afaceri a.i. al României în R. Cehă, precum și de domnul Nicolae Blîndu, consilier diplomatic.

Cu ocazia acestei vizite, la nivel parlamentar, au avut loc convorbiri cu doamna **Milada Haliková**, președintele Comisiei pentru Administrație Publică și Dezvoltare Regională din Camera Deputaților a R. Ceh, și cu membri ai Comisiei, cu domnul senator **Miloš Vystrčil**, președintele Comisiei pentru administrație publică, dezvoltare regională și mediu din Senatul Ceh, și cu membri ai comisiei, precum și cu doamna deputat **Jana Fischerová** și domnul deputat **Jaroslav Lobkowicz**, membri ai Grupului parlamentar de prietenie R. Cehă - România - R. Moldova din Camera Deputaților cehă.

La nivel guvernamental, delegația parlamentară română a purtat convorbiri cu doamna **Jana Vildumetzová**, ministru adjunct la Ministerul ceh de Interne, cu doamna **Olga Letackova**, ministru adjunct la Ministerul Dezvoltării Regionale, precum și cu domnul **Miroslav Matej**, director al Departamentului bugetelor regionale de finanțare din Ministerul de Finanțe ceh.

Problematicile de interes pentru partea română în dialogul cu reprezentanții autorităților legislative și executive ceh au vizat organizarea administrativ-teritorială și reforma administrației publice în R. Cehă, prioritățile legislative cu relevanță pentru administrația publică, sistemul alegerilor locale, competențele și finanțarea municipalităților și regiunilor, modalitățile de control al utilizării resurselor financiare la nivel local și regional, statutul funcționarului public, precum și sprijinul acordat de

autorități în privința programelor de dezvoltare regională. A fost efectuat, de asemenea, un schimb de opinii cuprinzător cu privire la funcționarea parlamentelor celor două țări și caracteristicile procesului de legiferare în cele două țări.

Conținutul convorbirilor la nivel parlamentar

În cadrul întrevederii cu domnul **Miloš Vystrčil**, președintele Comisiei pentru administrație publică, dezvoltare regională și mediu din Senatul Ceh, și cu senatorii Jitka Seitlová și Pavel Eybert, vicepreședinți ai comisiei, s-a discutat despre raportul dintre cele două camere ale Parlamentului român, respectiv ceh, gazdele aducând la cunoștința oaspeților situația din Cehia, unde Camera Deputaților, conform Constituției cehe, este cameră decizională, dar că, în cazul în care Senatul nu este de acord cu un proiect de lege, conform Constituției, legea respectivă nu poate fi adoptată. De asemenea, a fost făcută precizarea că legea bugetului nu se dezbate în Camera superioară și că, totuși, 99% dintre legi se dezbate în ambele camere, mai întâi la Camera Deputaților și, mai apoi la Senat. La rândul său, Senatul are 4 posibilități de adoptare a unei legi: fie este de acord cu legea respectivă, așa cum a fost ea dezbătută la Camera Deputaților, fie hotărăște că nu se ocupă acea lege, ceea ce este echivalent cu adoptarea ei, fie propune ca legea să fie respinsă și o trimite înapoi la Camera Deputaților care, la rândul său, o poate adopta cu cel puțin 101 voturi din totalul de 200 și, ultima situație, aceea în care când se propune modificarea legii, Senatul trimite propunerile sale de modificare la Camera Deputaților, aceasta din urmă având la dispoziție două posibilități: a). dacă este de acord cu propunerile respective, aprobă legea cu o majoritate simplă; b). dacă nu este de acord cu modificările propuse de Senat, poate adopta legea cu cel puțin 101 voturi. Există și o excepție: cazul special în care atunci când propunerea legislativă venită de la Camera Deputaților nu se dezbate în Senatul ceh în termen de 30 zile, aceasta se adoptă în forma primită. Această excepție s-a întâmplat să existe o singură dată în cei 20 de ani de activitate a Senatului ceh. Oaspeții au precizat și faptul că, în general, 1/3 din proiectele dezbătute în Camera Deputaților sunt trimise înapoi de Senat și aproximativ 1/2 din acest 1/3 se adoptă sub forma recomandată de Senat. De asemenea, investirea guvernului și moțiunile de cenzură sunt dezbătute numai la Camera Deputaților. Guvernul răspunde doar în fața Camerei Deputaților, care se reînnoiește total, o dată la 4 ani, spre deosebire de Senat (care se reînnoiește câte 1/3 la fiecare 2 ani, mandatul de senator fiind de 6 ani). În schimb, Senatul alege judecătoria Curții Constituționale. În concluzie, cele două Camere ale Parlamentului ceh au roluri total diferite.

Totodată, partea română a aflat că pentru ca o persoană să devină senator trebuie să aibă împliniți minimum 40 de ani, că toți senatorii sunt aleși separat, procedura pentru accederea în Senat fiind diferită de cea pentru Camera Deputaților. În schimb, la Camera Deputaților pot candida atât persoane care au câștigat alegerile, cât și cele care au pierdut alegerile și, în general, candidații sunt persoane tinere.

Participanții la convorbiri au discutat despre cele peste 6000 de unități administrativ-teritoriale (comune, orașe, municipii) existente în R. Cehă, cu număr diferit de locuitori (de exemplu în Praga trăiesc peste 1,2 milioane de locuitori, dar există și localități formate din maximum 25 de locuitori). În R. Cehă există 14 regiuni teritoriale (nu de dezvoltare), de asemenea, există și o Politică de dezvoltare regională, pe care o aprobă guvernul. Aceste 14 regiuni adoptă principiile de dezvoltare teritorială fără a intra în contradicție cu Planul național de dezvoltare. Astfel, planurile pentru comune, orașe, municipii nu trebuie să fie în contradicție cu Planurile regionale. Regiunile sunt constituite, conform Constituției R. Cehe, în 2000 de unități teritoriale (începând cu anul 2000) în conducerea cărora membrii sunt aleși prin vot popular, Guvernatorul regiunii respective este ales la fel, nu numit. În orașe și regiuni exercitarea administrației publice de stat este unită cu cea locală, primarul și guvernatorul fiind aleși de către Consiliul local, în prezent sunt în desfășurare discuții

pe tema alegerii primarului prin vot direct. Cu privire la acest aspect, domnul Miloš Vystrčil, președintele Comisiei pentru administrație publică, dezvoltare regională și mediu din Senatul Ceh, a dorit să precizeze că, în opinia sa, o astfel de metodă este deficitară, primarul având aceleași competențe ca oricare alt consilier, în plus, față de cel din urmă, doar convoacă ședințele Consiliului. Ca noutate, s-a afirmat faptul că, astăzi, sistemul de alegere a Președintelui țării a fost schimbat și că, dacă înainte acesta era ales de Parlament, acum este ales de popor.

De asemenea, parlamentarilor români li s-a adus la cunoștință că în R. Cehă sunt înregistrate 250 de partide politice dintre care doar aproximativ 100 sunt active, că, pentru ca un partid să fie înregistrat, este nevoie de o listă cu 1000 de semnături și, anual, fiecare partid trebuie să depună o declarație financiară pentru a nu dispărea. În același timp, în majoritatea Consiliilor locale membrii acestora sunt aleși fără a avea apartenență la vreun partid, deoarece în foarte multe din cele peste 6000 de comune, din care puține cu 2000 de locuitori (majoritatea comunelor având un număr mai mic de locuitori) nu se regăsesc partidele politice clasice, reprezentate în Parlament, doar "grupări", sau "mișcări", iar cetățenii din comune se înțeleg între ei pe cine să aleagă, indiferent de partidul sau gruparea din care face parte cel propus de ei să candideze. În cazul "mișcărilor sau a grupărilor politice" nu este nevoie de lista cu semnături și nici de depunerea declarațiilor financiare.

La întreprinderea delegației parlamentare române a Comisiei pentru administrație publică și amenajarea teritoriului din Camera Deputaților din Parlamentul României cu doamna **Milada Haliková, președintele Comisiei pentru Administrație Publică și Dezvoltare Regională din Camera Deputaților a R. Ceha**, au participat și următorii deputați cehi, membri ai comisiei: doamna Jana Fischerová, domnul Stanislav Berkovec, domnul Karel Pražák, domnul Josef Uhlík, domnul Josef Zahradníček, precum și domnul Miroslav Wolf, șeful secretariatului comisiei.

Convorbirile au debutat prin adresarea de mulțumiri, de către partea cehă, pentru întreprinderea de anul trecut de la București, și pentru răspunsurile părții române la toate întrebările formulate atunci, doamna Președintă afirmând, totodată, că atât domnia sa, cât și colegii săi din comisie sunt pregătiți să răspundă omologilor din România la toate întrebările care le vor fi adresate cu ocazia acestei vizite. În acest context, domnul Președinte Paul Victor Dobre a adresat o serie de întrebări, precum: a reușit partea cehă să realizeze regionalizarea și dacă da, cum s-a reușit aceasta din punctul de vedere al decidenților politici?; cum a fost abordată și cum a fost luată decizia politică?; care au fost efectele în planul direct al administrației?; a fost aceasta sprijinită de cei care lucrau în domeniu? În replică, partea cehă a răspuns că cel care a fost foarte prezent când s-a luat această hotărâre și care a lucrat nemijlocit la realizarea ei, a fost chiar secretarul Comisiei pentru Administrație Publică și Dezvoltare Regională din Camera Deputaților a R. Ceha, domnul Wolf. De asemenea, a afirmat că toți parlamentarii din comisie au sarcini la nivelul administrației publice locale, 5 dintre aceștia având aproximativ 20 de ani de experiență în politica administrației locale, în funcții de primari de comune, orașe sau municipii, "cu toții trăind pe pielea noastră schimbările intervenite prin desființarea raioanelor și construirea regiunilor". În continuare, domnul Miroslav Wolf, șeful secretariatului comisiei, a făcut câteva precizări, astfel, parlamentarilor români li s-a adus la cunoștință că, încă din anul 1993, de la desprinderea Cehiei de Slovacia, au existat două mari partide politice puternice, Partidul Civic Democrat (de dreapta) și Partidul Social Democrat (vechiul, astăzi reconstruit). În anul 1990, după "Revoluția de catifea", au fost desființate regiunile (care existau încă din anul 1950), reprezentanții politici de atunci bazându-se pe relația directă comună-raion-minister. Această direcție politică a fost valabilă pentru Partidul Civic Democrat până în anul 1998, când acest partid a fost "zguduit" și la guvernare a venit Partidul Social Democrat, care a avut în program înființarea regiunilor. Din dispozițiile guvernului de

atunci, a fost pregătit proiectul de lege care a fost înaintat la Camera Deputaților și după mai bine de un an de muncă intensă la acest proiect de lege, a fost adoptată înființarea regiunilor, începând cu 1 ianuarie 2000. În tot acest timp, efortul principal l-a constituit descentralizarea administrației publice. Competențele de la nivel raional (baza administrației până în anul 2000) au fost transferate "în jos, către comune și în sus, către regiuni". Unele dintre competențele organelor centrale au fost transferate către unitățile regionale, la acest proces participând absolut toate partidele politice reprezentate în Camera Deputaților. Secretarul comisiei a continuat spunând că majoritatea primarilor de atunci ar fi preferat să fi rămas autoritățile raionale, relațiile dintre comune și raioane fiind, înainte, extrem de apropiate. "Acea a fost o hotărâre politică, astăzi raporturile existente între comune și raioane nu mai sunt la fel", a concluzionat acesta.

Domnul deputat **Paul Victor Dobre**, președintele Comisiei pentru administrație publică și amenajarea teritoriului, a remarcat că, în R. Cehă, există de două ori mai multe comune decât în România și a dorit să afle dacă partea cehă are în vedere reducerea numărului de comune. Răspunsul părții cehe a fost că "din punct de vedere politic, nimeni nu-și permite să prezinte o astfel de propunere pentru că aceasta reprezintă o situație foarte sensibilă, mai ales că există unele părți ale comunelor care doresc să devină autonome", dar trebuie avut în vedere că, prin evoluția lucrurilor, apar tot mai multe obligații pentru primari și consiliile locale și s-ar putea ca aceștia, la un moment dat, să refuze obligațiile și să se rezolve situația de la sine. Unirea unor comune prin "libera cădere" este o tendință care există. Există, de asemenea, comune mai mici, care se asociază mai ales pentru investiții în domenii precum transport, învățământ, gospodărirea apelor, etc., iar această gestionare comună, se pare că deja apare încet-încet pe cale naturală. Domnul deputat **Josef Zahradnicek** (Partidul Comunist din Boemia și Moravia), aflat la primul său mandat în Camera Deputaților, a intervenit în discuție și a dorit să completeze că domnia sa a fost peste 30 de ani președinte de comună și apoi primar și că, până în 1990 în Cehia existau 5 numai regiuni. Astfel, domnul Zahradnicek a arătat că, în raionul de unde provine, până în anul 1990 erau 50 de primari, iar după 1990 sunt 150 de primari, acesta fiind un exemplu pentru modul în care administrația locală s-a apropiat de cetățeni, dar și cheltuielile pentru administrație au crescut pe măsură.

Tot cu această ocazie, oaspeții au aflat că, anterior, raioanele îndeplineau sarcinile administrației publice centrale, iar sistemul acesteia era pe două niveluri. Desființarea raioanelor și înființarea regiunilor, precum și delegarea competențelor au dus la formarea unui sistem al administrației publice de trei niveluri plus alte două niveluri de contencios administrativ. Din acest motiv, uneori sunt înregistrate probleme mari la emiterea unei hotărâri în contencios administrativ, pentru că în cadrul competențelor delegate, apare situația ca funcționarul să realizeze sarcinile administrației publice centrale pe de o parte și, pe de altă parte, sarcinile administrației locale și astfel, s-ar putea considera că hotărârile luate de funcționarul cu competențe delegate suferă de lipsă de obiectivitate ajungându-se în contencios administrativ. În același timp, există și situații în care sunt întâmpinate probleme foarte mari la realizarea unor construcții, pentru că ONG-urile, sau alți participanți la procedurile administrative, încep să se folosească de această conjunctură.

De asemenea, parlamentarii români au fost interesați să afle cum reușesc autoritățile din R. Cehă să mențină în viață atâtea comune și, în acest sens, dacă după descentralizare, partea cehă a alocat subvenții de la stat comunelor, școlilor, spitalelor, posturilor de poliție, etc., cum reușește să le asigure fondurile necesare. Punctual, la aceste întrebări, partea cehă a răspuns că, în ceea ce privește învățământul de stat, instituțiile preșcolare și școlile gimnaziale sunt înființate de comune, școlile medii și liceele sunt înființate de regiuni, iar unitățile de învățământ superior de către Ministerul Învățământului. În ceea ce privește domeniul de sănătate, majoritatea spitalelor au fost preluate de orașele mari, iar spitalele universitare au

fost subordonate Ministerului Sănătății. Privitor la posturile de poliție, s-a precizat că acestea aparțin de Ministerul de Interne. Poliția este structurată pe 3 niveluri: poliție republicană (de stat), poliție regională și poliție teritorială. În context, partea română s-a interesat dacă există poliție locală în R. Cehă, interlocutorii precizând că municipiile, orașele și comunele își pot înființa poliția proprie, dar pe cheltuiala lor (ex. într-un oraș cu 80.000 locuitori există 100 de polițiști care, însă, aparțin de poliția orășenească). În același timp, partea cehă a afirmat că există posibilitatea unor înțelegeri între comunele mici, care să se unească cu comune mai mari, și să acopere o parte din cheltuieli, iar poliția să asigure ordinea și în zona comunelor mici. În ceea ce privește domeniul justiției, acesta este structurat tot pe trei niveluri, cu excepția a două regiuni mari unde nu s-a înființat Tribunalul regional, (pentru că nu au putut fi desființate Judecătoriile raionale), rămânând doar Judecătoriile raionale împreună cu Judecătoriile regionale.

Domnul deputat Ion Călin a explicat gazdelor că, în România, de 4 luni există un guvern tehnocrat, și că Primul ministru, împreună cu Asociația primarilor de comune, au avut o întâlnire unde au discutat despre comasarea comunelor, astfel încât nicio comună să nu aibă sub 5000 de locuitori. În acest context, oaspeții au fost interesați să afle dacă vreun partid politic din R. Cehă își poate asuma la ora actuală un asemenea demers, mai ales că o astfel de gândire nu este rea din punctul de vedere al eficientizării cheltuielilor administrației, și dacă partea cehă ar putea învinge tradițiile? Răspunsul părții cehe a fost că "un guvern tehnocrat este în stare să cheltuiască cât mai mulți bani într-un timp cât mai scurt".

Domnul deputat Paul Victor Dobre, președintele Comisiei pentru administrație publică și amenajarea teritoriului, a dorit să afle de la gazde dacă în Cehia există un Cod administrativ, o lege care să înglobeze tot ceea ce ține de administrație și, în cazul în care nu ar exista, dacă partea cehă își propune adoptarea unui asemenea act. De asemenea, domnia sa s-a interesat cum lucrează membrii comisiei omoloage cehe cu reprezentanții municipiilor, orașelor, comunelor, modalitatea în care se întâlnesc cu aceștia, cum reușesc aceste structuri administrativ-teritoriale să își promoveze inițiativele legislative și în cel fel sunt aceste structuri sprijinite de comisie. Dorind să răspundă părții române, doamna Milada Haliková, președintele Comisiei pentru Administrație Publică și Dezvoltare Regională din Camera Deputaților a R. Cehe, a arătat că, în acest mandat, au fost adoptate: legea funcționarului public, legea privind comunele, în care sunt stipulate și competențele Consiliilor locale, legea privind regulile bugetului, prin care se stabilește câți bani primește bugetul comunei, orașului, municipiului, în conformitate cu numărul populației și al suprafeței. În acest sens, domnia sa a precizat că formula pentru împărțirea bugetelor este foarte complicată. Totodată, domnia sa a arătat că, în comisia pe care o conduce, sunt 21 de membri, reprezentanți ai tuturor partidelor politice prezente în Parlament, că cea mai mare apropiere a membrilor comisiei este de comune, de administrația locală, deoarece cu toții trebuie să aibă legături strânse cu alegătorii lor. Conform activității Camerei Deputaților cehe, pentru astfel de lucruri sunt alocate zilele de luni. Prima zi de luni din lună este așa-zisa "săptămână a deputaților", când nu se convoacă ședințe și parlamentarii au activitate în teritoriu. Domnia sa a continuat arătând că membrii Comisiei pentru Administrație Publică și Dezvoltare Regională din Camera Deputaților a R. Cehe se întâlnesc des cu reprezentanții Uniunii Orașelor și Comunelor, asociație care îi reprezintă pe aproximativ 80% din locuitorii R. Cehe. De asemenea, membrii comisiei dezvoltă o bună colaborare cu reprezentanții Asociației Administrației Locale, pe care îi invită la seminariile pe care comisia le organizează destul de frecvent. Astfel, în baza acestor discuții, sunt soluționate o serie de probleme și se formulează propuneri de modificare a proiectelor de lege. S-a precizat, de asemenea, că există și grupuri de lobby-ști care caută să câștige parlamentari de partea lor pentru a le sprijini intervențiile sau inițiativele. Părțile au constatat că nici R. Cehă, nici România nu au adoptat o lege a lobby-ului.

În încheierea acestor convorbiri, domnul deputat Paul Victor Dobre, președintele Comisiei pentru administrație publică și amenajare teritorială a lansat omologilor cehi, în numele comisiei, invitația de a efectua o vizită de răspuns la București cât mai curând posibil. Invitația a fost acceptată cu plăcere de către partea cehă.

Conținutul convorbirilor la nivel guvernamental

La nivel guvernamental, delegația Comisiei pentru administrație publică locală și amenajarea teritoriului din Camera Deputaților a avut întrevederi cu doamna **Jana Vildumetzová**, ministru adjunct la Ministerul ceh de Interne, cu doamna **Olga Letackova**, ministru adjunct la Ministerul Dezvoltării Regionale, precum și cu domnul **Miroslav Matej**, director al Departamentului bugetelor regionale de finanțare din Ministerul de Finanțe ceh, și cu alți reprezentanți ai conducerilor acestor instituții.

În cadrul întrevederii cu doamna **Jana Vildumetzová**, ministru adjunct la **Ministerul ceh de Interne**, oaspeții au aflat că domnia sa a fost 6 ani primar al unui oraș cu peste 6000 de locuitori din zona Karlovy Vary.

Partea română a dorit să știe care este relația Ministerului de Interne cu administrația publică și modalitatea în care își exercită guvernul autoritatea în teritoriu, precum și cine realizează controlul de legalitate.

Astfel, doamna Jana Vildumetzová, ministru adjunct la Ministerul ceh de Interne, a adus la cunoștința oaspeților că, deși, guvernul ceh își exercită puterea executivă, Ministerul de Interne își pregătește legislația proprie, pe care o înaintează guvernului care, la rândul său, o transmite la Camera Deputaților și Senat. De asemenea, s-a afirmat că în cele 6250 de comune, din care 4200 de comune cu până la 500 de locuitori, funcționează sistemul mixt, adică există atât administrație de stat (centrală), cât și administrație publică locală. Gazdele au continuat prin a exemplifica cum se întâmplă în cazul emiterii unei autorizații de construcții, care se realizează în cadrul competenței delegate de Autoritatea pentru construcții din regiunea respectivă. Astfel, s-a afirmat faptul că fiecare oraș trebuie să aibă un Plan de Amenajare pregătit de Autoritatea pentru construcții, decizia pentru aprobarea acestuia aparținându-i Administrației publice locale. În exercitarea Administrației publice locale se pregătește autorizația pentru construcții, iar funcționarul, pentru a emite autorizația, trebuie să consulte Planul de Amenajare. Controlul de legalitate este exercitat de către Ministerul de Interne prin Departamentul specializat, comunele fiind controlate de către regiuni, conform competențelor delegate, iar competențele directe sunt controlate de Ministerul de Interne. În fiecare regiune există puncte de lucru teritoriale care oferă ajutor metodologic și controlează circulația ordonanțelor la nivel local. Hotărârea luată de Consiliul regional este executabilă imediat și nu este controlată. Ministerul intervine și procedează numai în baza sesizărilor primite de la cetățeni sau de la membri ai Consiliului regional. Prin Constituția cehă, comunele se bucură de autotomie, care este respectată, Ministerul de Interne intervenind și controlând numai în cazul în care se primește o sesizare în acest sens, acesta neavând posibilitatea de a controla toate hotărârile luate de cele peste 6000 de comune. Tot în Constituția cehă se stipulează faptul că toate ședințele Consiliului regional sunt publice și cetățeanul de rând este primul care poate face o sesizare. Acest model mixt există în R. Cehă de 15 ani, iar comunele sunt deja obișnuite cu ajutorul metodologic pe care îl primesc de la Ministerul de interne. Ministerul de interne nu anulează hotărârile Consiliului regional, acesta din urmă înaintează hotărârile către judecători și numai aceștia sunt cei care iau hotărârea finală. Judecătării se ocupă de asemenea cazuri numai dacă există o sesizare, fapta putând să fi fost comisă de mai mult timp, iar prescrierea faptei este ori de 5 ani, ori de 10 ani.

Potrivit oficialilor cehi, acest model mixt a demonstrat că are o serie de avantaje - este mai apropiat de cetățeni -, dar și dezavantaje, contribuind, în

principal, la creșterea responsabilităților și, implicit, a cheltuielilor la nivel local. Totodată, gazdele au afirmat că această situație, precum și complexitatea activităților în anumite domenii a generat necesitatea asocierii între municipalități vecine și apropiate pentru a putea realiza obiectivele de investiții (mai ales în domenii precum învățământul, transporturile sau gospodărirea apelor) și au evidențiat, în același timp, inconvenientele fragmentării administrative. În legătură cu acest model mixt, s-a mai adăugat că, pentru moment, din cauza sensibilității subiectului, la nivelul autorităților cehe nu există nicio intenție de a fi demarate acțiuni care să vizeze eficientizarea administrațiilor locale prin comasarea municipalităților.

Partea cehă a dorit să afle dacă, în România, există o structură care controlează hotărârile Consiliilor locale și a aflat de existența instituției Prefectului care este sub controlul Ministerului de Interne. În context, gazdele au afirmat că și în R. Cehă, până la 1 ianuarie 2003, au existat autorități raionale care aveau atribuții asemănătoare cu ale prefectilor.

În ceea ce privește descentralizarea, partea română s-a interesat despre cum au fost delegate competențele către comune, orașe, regiuni, etc. În acest sens, interlocutorii cehi au exemplificat prin faptul că Ministerul de Interne a delegat către comune competențele de eliberare a pașapoartelor, a cărților de identitate, a autorizațiilor pentru construcții, sau a altor documente oficiale, că Ministerul Învățământului a delegat competențele astfel încât școlile gimnaziale să fie înființate de comune, iar în domeniul sănătății majoritatea spitalelor să fie înființate de regiuni, cu excepția spitalelor universitare care aparțin de Ministerul Sănătății. În ceea ce privește modul de finanțare, gazdele au arătat că atât comunele, cât și regiunile primesc o cotă parte din taxe și impozite, bani alocați pentru exercitarea activității delegate.

Totodată, parlamentarii români au aflat că, la 1 iunie 2015, în R. Cehă a fost adoptată Legea funcționarului public care a avut ca scop depolitizarea funcționarilor publici, precum și obținerea stabilității la nivelul administrației publice. Conform acestei legi, orice funcționar public are dreptul să fie membru al unui partid politic, dar nu are voie să dețină o funcție în partid. Fiecare ministru are dreptul să aibă doi adjuncți numiți politic, aceștia din urmă putându-l reprezenta la toate discuțiile politice, ceilalți adjuncți ocupând postul prin concurs. De asemenea, a fost făcută precizarea că adoptarea acestei legi a constituit una dintre condițiile impuse de Uniunea Europeană pentru derularea procedurilor corespunzătoare accesului R. Cehe la fondurile europene aferente cadrului financiar multianual 2014-2020.

În cadrul discuțiilor s-a mai afirmat că, în acest an, în Cehia, vor avea loc alegeri regionale, anul viitor parlamentare, precum și că, de mult timp, niciun guvern nu a reușit să termine mandatul de 4 ani.

În cadrul convorbirilor cu domnul **Miroslav Matej**, director al Departamentului bugetelor regionale de finanțare din **Ministerul de Finanțe ceh**, gazdele au făcut o scurtă prezentare a activității și competențelor ministerului și au precizat faptul că, prin adoptarea noii Constituții în 1993, comunelor, orașelor și municipiilor le este garantată o autonomie financiară vastă, astfel, prin modelul combinat mixt existând unele activități, care în baza legii aparțin statului, dar sunt exercitate de administrația publică locală, prin delegare de drepturi. "Legislația cehă stabilește regulile pentru buget, iar regulile sunt folosite la întocmirea bugetului", au afirmat aceștia. Gazdele au continuat spunând că interesul deosebit îl reprezintă destinația impozitelor și taxelor legate de buget, care dintre acestea pot fi folosite în comune și regiuni, cum sunt redistribuite, verificate, gestionate și administrate de unitățile administrativ-teritoriale. Comunele au posibilitatea să facă audit cu ajutorul regiunilor, iar regiunile pot cere sprijin de la Ministerul de Finanțe.

De asemenea, și în ceea ce privește structura teritorială există reguli. Astfel, pentru cei aproximativ 10,5 milioane de locuitori din R. Cehă există peste 6000 de

comune, al căror număr, în timp, întâi a scăzut și apoi a crescut. Acest număr impresionant de comune trebuie finanțat, în fiecare dintre acestea funcționând un Consiliu local care necesită cheltuieli fixe, iar banii trebuie asigurați pentru funcționarea structurii respective.

Înaltul funcționar ceh a adus la cunoștința parlamentarilor români că, în prezent, în R. Cehă există 6.252 de municipalități¹ (orașe, comune), din care 4.200 cu o populație sub 500 de locuitori, și că, începând din anul 2001, a intrat în vigoare noul cadru instituțional conform căruia pe teritoriul acesteia sunt stabilite 14 regiuni² (inclusiv Praga), cadru care a înlocuit organizarea teritorială anterioară bazată pe raioane. Sistemul de administrație publică are un caracter mixt, care combină competențele proprii de guvernare a municipiilor și regiunilor (buget, dezvoltare locală, sistem de învățământ, transport public, etc.) cu cele delegate, din domeniul funcției publice (exercitate în numele statului, cum ar fi eliberarea pașapoartelor, a carnetelor de șofer, a autorizațiilor de construcții și a registrelor populației). Totodată, domnia sa a afirmat că există trei categorii de comune, astfel: a). comune care nu pot exercita toate competențele de bază (doar aproximativ 80% dintre acestea). În acest caz, comunele au obligația de a întocmi lunar un raport financiar, pe care să-l predea Ministerului de Finanțe, care la rândul său nu poate interveni în conținutul acelui raport; b). comune cu competențe delegate (în general orașe mai mici). Acestea au secții de stare civilă, departamente pentru eliberarea autorizațiilor de construcții, etc.; c). comune și orașe cu competențe lărgite care, în general, sunt unități administrativ teritoriale mai mari. Orașele mai mari îndeplinesc toate obligațiile stabilite prin lege: eliberează pașapoarte, asigură protecția socială a copiilor, transportul public, șoselele din zonă etc. Guvernul local este un fel de Parlament local, format din 5-55 membrii, în funcție de mărimea structurii locale, iar reprezentanții sunt aleși prin vot, prin alegeri locale. Toate taxele și impozitele se calculează central, cu excepția celor locale. Taxele și impozitele sunt colectate în conformitate cu cota comunelor și cu parametrii menționați în Legea privind destinația bugetară a taxelor. Veniturile din taxe și impozite ajung în comune, orașe, municipii direct de la Ministerul de Finanțe, subvențiile fiind singurele mijloace care merg direct spre regiuni. Așa cum s-a mai afirmat, acest sistem este unul combinat, statul având obligația de a contribui financiar, această contribuție fiind destinată comunelor care exercită competențele statului. Același lucru se întâmplă în cazul alocațiilor financiare în cazul alegerilor, când statul transmite banii către o regiune și aceasta îi împarte comunelor. Regiunile distribuie banii către comune, în funcție de originea sau scopul mijloacelor alocate, fiind posibile ambele variante. De exemplu: în cazul subvențiilor pentru scopuri concrete (construirea de școli), banii vin de la Ministerul Învățământului, regiunea îndeplinind rolul de "poștaş". Ministerul are obligația, stabilită prin lege, să contribuie la asigurarea activității de învățământ (salariile profesorilor). În speță, există normative prin care dintr-o sumă globală aceste mijloace se distribuie între regiuni și Municipiul Praga. Astfel, regiunile au normative regionale, fiecare regiune având la rândul său normative conform cărora distribuie fonduri. Acolo unde există competențe delegate, mijloacele financiare pentru asigurarea acestor competențe trec prin regiune fără ca aceasta să intervină în distribuirea sumelor. În schimb, acolo unde este vorba de activitate autonomă și regiunile au competențe decizionale, acestea decid în conformitate cu competențele stabilite. Partea română s-a interesat dacă decizia este una politică și răspunsul a fost acela că, dacă este vorba de o activitate autonomă, hotărârea este luată de Consiliul local/Parlamentul local.

La întrebarea domnului deputat Ion Călin cine realizează controlul cheltuirii banului public, partea cehă a precizat că statul nu poate interveni deoarece comunele

¹ În comparație cu cele 11.000 municipalități existente în 1950, respectiv 4.100 în 1988.

² Față de cele 5 regiuni care existau în 1990.

și regiunile au comitete de control proprii, iar verificarea financiară constă doar în a controla dacă mijloacele au fost folosite în conformitate cu legea, neputându-se controla în ce scop au fost ele folosite. Cu această ocazie, partea cehă a evidențiat faptul că, în acest moment, în Parlamentul R. Cehă au loc dezbateri cu privire la posibilitatea intervenției Curții de Conturi în controlul acestor bugete. Conducerea comunelor afirmă că o astfel de abordare ar însemna o intervenție în autonomia acestor unități administrativ-teritoriale, Consiliul local (Parlamentul local) fiind singurul îndrituit să numească/aleagă comitetul de control local. La final de exercițiu bugetar se pregătește raportul anual de control al comitetului local de control, care constituie obiectul verificării gestionării fondurilor, și care este înaintat Consiliului local. Raportul se publică, iar cetățenii au acces la el. Ministerul de Finanțe cunoaște astfel cum sunt cheltuiți banii din rapoartele primite, comunele având la rândul lor obligația să respecte structura bugetului. Toate informațiile despre structura bugetelor locale sunt publicate online, oricine având posibilitatea să monitorizeze cum au fost cheltuiți banii și să cunoască rata de datorii a oricărei structuri.

Delegația parlamentară română a avut convorbiri și cu doamna **Olga Letackova**, ministru adjunct la **Ministerul Dezvoltării Regionale (MDR)**. Cu această ocazie oaspeții au aflat că MDR se ocupă de fondurile europene, de politica regională, teritorială, turism, investiții, precum și de domeniul monumentelor funerare. De asemenea, ministerul se ocupă și de tot ceea ce ține de legea construcțiilor, accesarea fondurilor necesare pentru această activitate, inclusiv de licitațiile publice. În legătură cu fondurile UE s-a făcut precizarea că ministerul îndeplinește funcția de organizație centrală de coordonare și reprezintă organul de conducere în ceea ce privește programele operaționale. În cazul Programului operațional integral de investiții MDR este cel care direcționează investițiile în teritoriu. Oaspeții au aflat, de asemenea, că ministerul gestionează cinci programe transfrontaliere și că, în legătură cu fondurile europene, R. Cehă parcurge a treia perioadă de accesare de la momentul accederii sale în UE. Prima perioadă a fost una scurtă, posibilitățile de accesare fiind mai mici, iar în a doua perioadă (2007-2013) au fost accesate 7 programe. Experiența dobândită de Cehia în primele două perioade a fost benefică, astfel că în cea de-a treia perioadă s-a știut mai bine ce este de făcut. În același timp, s-a adus la cunoștința părții române că astăzi R. Cehă este foarte activă, colaborează cu celelalte țări membre UE, inclusiv cu România, pentru pregătirea viitoarei perioade de programare de după 2020. Gazdele au arătat că țările din Europa Centrală sunt grupate în așa-zisul Grup 4 de la Vișegrad, Președinția grupului fiind acum deținută de R. Cehă. Totodată, s-a adus la cunoștința parlamentarilor români că, în luna ianuarie, MDR a organizat o întâlnire a miniștrilor dezvoltării regionale, la care au participat miniștrii din 8 state, inclusiv din România și că, împreună, au purtat dezbateri privind viitorul fondurilor europene. În cadrul acestei întâlniri a fost adoptată o Declarație comună în baza căreia toți participanții au fost de acord să pregătească, împreună, o politică de coeziune consolidată, în colaborare cu Parlamentul European, Comisia Europeană, precum și cu alți reprezentanți ai instituțiilor importante de la Bruxelles. "Este știut faptul că politica de coeziune are reguli foarte stricte care, totuși, ar putea fi simplificate și discutate", a adăugat doamna ministru adjunct Olga Letackova.

La întrebarea părții române dacă Ministerul Dezvoltării Regionale ceh se ocupă în exclusivitate de managementul fondurilor europene, răspunsul a fost că această activitate o realizează în colaborare cu mai multe ministere.

Tot în cadrul acestei întrevederi oaspeților I-i s-a adus la cunoștință că regiunile au atât rolul de administrație publică centrală, cât și rolul de dezvoltare regională, cu agende importante proprii, precum gestionarea șoselelor regionale, a învățământului, sau a problemelor din sănătate și că, în afara regiunilor există sistemul de

administrație publică locală, astfel că cele trei tipuri de comune corespund exercitării funcției de administrație publică locală.

De asemenea, s-a adus în discuție viitoarea Conferință pentru habitat, care va avea loc înaintea Summit-ului ONU din Ecuador, de la sfârșitul anului, care reprezintă, în accepțiunea gazdelor, un exemplu tipic pentru discuții privind domeniul urbanistic, cu tema principală privind locuitul durabil. Cu acest prilej, gazdele au adus aprecieri cu privire la buna colaborare cu omologii din România pe problematica agendei urbanistice (a dezvoltării orașelor) din cadrul UE, și au afirmat că, pornind de la această agendă, ar trebui să fie stabilite și direcțiile pentru folosirea fondurilor europene pentru coeziune.

În privința politicii regionale, partea cehă a afirmat că se află la început de drum, comparativ cu alte state europene, și că încearcă să depășească unele bariere prin adoptarea unei strategii regionale, la nivel național (având la bază strategia europeană), conform căreia diferite zone necesită o abordare specială.

În ceea ce privește fondurile europene, suma totală alocată pentru perioada 2014-2020, pentru R. Cehă, a fost de 26 mld. euro și autoritățile au dorit ca cel puțin 1/3 din aceste fonduri europene să fie folosite măcar pentru o regiune teritorială (din acest sfert au fost folosite doar 98% din fonduri). Scopul Ministerului Dezvoltării Regionale este să găsească, din bugetul de stat, resurse naționale pe care să le folosească acolo unde fondurile europene nu ajung. Pentru perioada 2015-2016, din resursele naționale, au fost astfel direcționați 1,6 mld euro, partea cehă fiind de părere că resursele ar trebui generate altfel decât prin subvenții, deoarece sursele locale împreună cu cele private ar putea genera fonduri pentru dezvoltare.

Partea cehă a adus în discuție și aspecte referitoare la noul program de demolare a clădirilor nelocuite, lansat în urmă cu doar două săptămâni, menit să sprijine dezvoltarea mediului rural; la programele pe care le lansează anual; la cele 3 instrumente integrate pentru obținerea mijloacelor europene necesare pentru zonele depistate; la cele 8 programe operaționale regionale (din care unul integrat). Ca noutate, gazdele au afirmat că regiunile trebuie să elaboreze strategiile specifice pentru alegerea programelor care urmează să fie realizate cu ajutorul instrumentelor integrate, instrumente noi care corespund unei abordări transparente pentru stabilirea parteneriatelor, abordare apreciată și de Comisia Europeană.

La întrebarea părții române care este rolul unei regiuni în relația cu Ministerul Dezvoltării Regionale, răspunsul a fost că aceasta este implicată direct în pregătirea documentelor pentru obținerea de fonduri europene, aceste documente strategice stând la baza pregătirii materialelor necesare pentru stabilirea cerințelor, pe ansamblu, ale Cehiei. Pentru perioada 2014-2020, ministerul a gestionat pregătirile, rezultatul constând într-o combinație de abordare: sectorială, națională și teritorială și a rezultat elaborarea unei game de activități care să fie finanțate din fonduri europene. Astfel, regiunile s-au aflat, deopotrivă, în poziția de solicitant și beneficiar al acestor surse europene.

Partea română a dorit să afle cum sprijină MDR obținerea finanțărilor și care este procesul ce trebuie parcurs. Astfel, s-a afirmat că orice unitate administrativ-teritorială, mai puțin Praga, trebuie să acceseze Centrul de Informare, care există în fiecare capitală de regiune și acolo aceasta poate găsi din ce program ar putea fi finanțat proiectul respectiv. De asemenea, tot ceea ce este legat de accesarea fondurilor se regăsește electronic, pe site-ul ministerului și toată lumea are acces la aceste informații care sunt publice. Acest proces este standard, cu criterii exacte, evaluare exactă și oricine poate vedea din start dacă și cum se poate încadra pentru obținerea finanțării pentru un anumit proiect.

În ceea ce privește problematica integrării europene, a reieșit faptul că politica de coeziune este un factor deosebit de important pentru susținerea dezvoltării regiunilor, oficialii cehi evidențiind că o simplificare a regulilor din partea Comisiei Europene ar facilita obținerea unei mai bune absorbții a fondurilor comunitare. De

asemenea, a fost relevată încrederea autorităților cehe că experiența dobândită în cele două exerciții financiare multianuale anterioare va sprijini eforturile de atragere a resurselor în cadrul financiar multianual pentru perioada 2014-2020.

Partea cehă a menționat că, începând din 2010, în urma restricțiilor bugetare adoptate pe fondul crizei economice, autoritățile cehe participă doar la cofinanțarea proiectelor europene din domeniile infrastructurii (construcții de autostrăzi) și mediului, pentru alte proiecte fiind implicate instituțiile regionale.

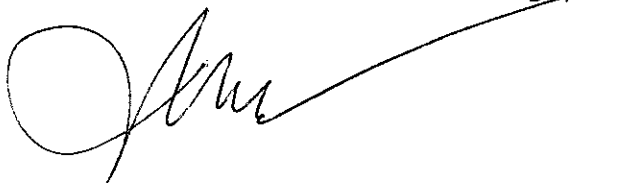
Vizita în R. Cehă a Comisiei pentru administrație publică și amenajarea teritoriului din Camera Deputaților a oferit oportunitatea realizării unui dialog cuprinzător cu privire la temele de interes pentru partea română legate de problematica administrației publice și cea a dezvoltării regionale. Întâlnirile au evidențiat rolul forurilor legislative în asigurarea unui cadru de reglementare modern și adecvat pe domeniile respective, plecând de la necesitatea unei administrații locale performante și a unei dezvoltări armonioase și echilibrate la nivelul tuturor unităților administrativ-teritoriale. Partea cehă a manifestat un grad ridicat de deschidere, oferind informații substanțiale și variate referitoare la mecanismele și procedurile interne cehe, la modalitățile de abordare a diverselor probleme din sfera administrației publice, a organizării teritorial-administrative și a dezvoltării regionale.

Prezența delegației române la Praga a reconfirmat consistența și relevanța cooperării parlamentare în ecuația relațiilor româno-cehe. În același timp, vizita a demonstrat utilitatea schimburilor de informații, experiență și bune practici pentru eforturile forurilor legislative de a răspunde cât mai eficient unor provocări comune.

Partea română a lansat omologilor săi invitația de a efectua o vizită la București. Invitația a fost acceptată cu plăcere.

Deputat **Paul Victor Dobre,**

președintele Comisiei pentru administrație publică și amenajarea teritoriului
din Camera Deputaților, conducătorul delegației

Întocmit: Carmen Gulin
consilier parlamentar DGAE